

Ved å utelukke det åndelige universet fra sitt studiefelt, har psykologifaget gitt fra seg noe av essensen i mennesket, skriver **Torfinn Espedal**.

Kjærlighet 2

mitt forrige psykodrøs hadde jeg tenkt å skrive om kjærlighet, men så kom en flokk med svaler og ødela. Nå gjør jeg et nytt forsøk.

Når jeg søker i Tidsskrift for Norsk Psykologforening, finner jeg ingen artikler som omhandler emnet. Sentrale tradisjonelle og folkelige begreper som sjel og kjærlighet har åpenbart ingen plass i moderne psykologi. Når man skriver vitenskaplig, har jeg lært at det er viktig å starte med definisjoner og begrepsavklaringer. Allerede her støter jeg på uoverstigelege hindringer. Kjærlighet lar seg verken definere, operasjonalisere eller måle. Betyr det at den ikke finnes?

SOM PSYKOTERAPEUT blir jeg kontaktet av fortvilte og deprimerte mennesker. Etter å ha snakket litt fram og tilbake, viser det seg ofte at disse menneskene bærer på en dyp overbevisning om at de ikke kan elskes. Ett eller annet sted på veien har man konkludert med at man er utestengt fra kjærlighetens rom. Dette er egentlig en uutholdelig konklusjon å leve med. Men psyken bruker alle sine ressurser for å finne utveier. Den kyniske løsningen er generaliseringen: «Hallo - våkn opp fra den sentimentale drømmen. Kjærlighet finnes ikke. Her er det bare å greie seg som best man kan.» Et effektivt og beskyttende skall.

EN ANNEN løsning er, gjerne uten selv å være klar over det, å bygge opp en kamuflerende fasade som skal skjule den grusomme sannheten og slik lure omgivelsene til å la det dryppe kjærlighetssmuler på en likevel. Eller om ikke kjærlighetssmuler, så i det minste oppmerksomhet. Uten en eller annens oppmerksomhet kryper tvilen seg innpå om man i det hele tatt eksisterer. Denne trusselen om eksistensiell død er like katastrofal som trusselen om fysisk død. Man kan bli flink, snill, rik, berømt, respektert, ja til og med fryktet. Aktelse og beundring kan lindre smerten ved å være utestengt fra kjærlighetsrommet.

Men bak lindringen gnager smerten. For smulene når ikke inn. Man kan lure andre og seg selv, en stund. Men i det innerste rommet lyder den øredøvende tomheten. Og den må overdøves. Menneskenes løsninger på problemet er mangfoldige. Alt vi finner på for å få tiden til å gå. Medisin- og underholdningsindustrien lever fett på den.

MEN ALTSÅ, man erkjenner at man er stengt ute fra kjærlighetsrommet. Og at dette ikke er til å holde ut. Er det mulig å gjøre noe med det, da? Kan psykoterapeuten tilby noe? Det finnes masse forskning på om psykoterapi virker. Ja, det virker, men ingen metode virker spesielt bedre enn en annen. Man har konkludert med at virkningen har med relasjonen å gjøre. At terapeuten er empatisk, vennlig, forståelsesfull, eller «bryr seg», som det heter.

ELLER HVA med den berømte "placebo-effekten"? Denne mystiske, men sterke bidragsyteren til at folk blir friske av tro og håp. Kan det være det magiske kjærlighetsfeltet som er i virksomhet?

Religionene snakker fortsatt bramfritt om kjærlighet. Gud er kjærlighet. Kjærlighet er Gud.

Foreløpig konklusjon: Kjærligheten er en mystisk størrelse. I den åndelige sfæren. De fleste mennesker vet intuitivt hvor sentral kjærligheten er i livet. Ved å utelukke det åndelige universet fra sitt studiefelt, har psykologifaget gitt fra seg noe av essensen i mennesket. Mange vil hevde at denne forsakelsen måtte til for å bli en anerkjent vitenskap. Heldigvis stemmer ikke dette.

Filosofen Nietzsche er kjent for å ha uttalt at Gud er død. Mindre kjent er det at han tvilte på om mennesket kunne overleve uten Gud.

Torfinn Espedal er psykolog, spesialist i klinisk psykologi. Han arbeider i privat praksis ved Dialog Psykologsenter.

www.dialogpsykologsenter.no